

Jag använder omväxlande orden svarta, negrer och infödda.

Asiater är ett relativt entydigt begrepp. Det gäller främst indierna, avkomlingar till de grupper som från 1860-talet infördes för att arbeta på sockerrörspan- tagerna i Natal; sedan årtionden är all invandring av indier stop- pad. De 65.000 malajerna i Kap, huvudsakligen ättlingar av på 1600- och 1700-talen importerade slavar från Indonesien, räknas däremot traditionellt i regel till de färgade.

Den sistnämnda gruppen (ofta kallad cape-coloured eller bland- rasiga) stammar från förbindelser mellan vita, svarta (inklusive buschmän och hottentotter) och — i mindre omfattning — asiater. Denna rasblandning ägde till större delen rum under äldre tid, även om den fortsatt till våra da- gar och, trots den hårda lagstift- ningen mot alla förbindelser mel- lan vita och icke-vita, säkerligen ännu fortsätter. Det ligger i sakens natur att en del färgade ser ut som vita, en del som svarta och en del, den större delen, som nå- got mitt emellan; vissa färgade

försöker med framgång bli betrak- tade som vita (de "try for white") medan andra blir "infödda". Då uttrycket färgade i Sydafrika är reserverat för de blandrasiga (me- dan det på andra håll används om alla icke-vita), saknas varje sam- manfattande beteckning för de tre undertryckta rasgrupperna utom det paradoxala "non-Europeans".

*

Vilka är nu, närmare bestämt, vita, infödda, asiater och färgade? Framför mig har jag en rad lag- texter som alla ger egenartade och ofta stridiga definitioner. Några exempel! Enligt 1928 års rudsryckslag räknas amerikanska negrer till de infödda, medan så ej är fallet i en rad andra lagar. Den nämnda lagen förklarar att med asiat menas "en turk eller en medlem av en ras eller stam som har sitt nationella hem i Asien"; undantag utgör dock judar och syrier, som betecknas som vita, malajer, som betecknas som färg- gade, och rasgrupper som av re- geringen utesluts från kategorin asiater. Då det är omöjligt att klargöra härstamningen i detalj och att genom besiktning fast- ställa "rasen", har man alltmå- måst nöja sig med cirkeldefini- tioner: den är vit som anses vara vit. I en lag av år 1950 säges en färgad vara "en person som vär- ken är vit eller infödd"; en in- född är "en person som faktiskt är eller allmänt betraktas som medlem av någon ursprunglig ras eller stam i Afrika"; en vit är "en person som till utseendet uppen- barligen (obviously) är, eller som allmänt betraktas som en vit per- son, men inte en person som, trots

att han till utseendet uppenbär- ligen är en vit person (obs.), all- mänt betraktas som en färgad per- son". Man kan alltså vara av blandras, men legalt anses vit, och vara av rent vit härkomst och an- ses färgad. Många framstående personer, bland dem ministrar och andra ledande politiker, förklaras i privat samtal notoriskt vara färg- gade, men är i lagens mening vita, eftersom de godtar som vita.

Hur besvärligt det är framgår bäst av de problem som uppstått då det gäller att göra upp ett re- gister från rassympunkt över hela folket — en åtgärd som ansetts behövlig i anslutning till de nya hårda lagarna mot rasblandning, även mot blandning av vita och färgade. Chefen för den förvalt- ningsgren som handlägger frågor om de färgade (commissioner for coloured affairs) framlade i sin senaste årsrapport förslag till de- finitioner. "Européer" (här und- vecks ordet vit) var enligt försla- get "personer av rent europeisk härkomst och personer som be- traktas som sådana av européerna" (the European community); färg- gade var "personer som inte är européer eller infödda eller asia- ter, eller inte betraktas som va- rande detta och som är av blandad härkomst". Förslaget godtogs inte, då dess tillämpning ansågs kunna leda till svårigheter. Registrerin- gen har börjat — utan definitio- ner. Man arbetar från fall till fall, svarades det på min fråga hur det gick till att fastställa vil- ken grupp en person tillhör utan att klarlägga vad som särskiljer grupperna.

HERBERT TINGSTEN

12/1

1. Då en tidning jämte en rad andra tidningar återger en uppgift som framförts i en publikation (i detta fall tidskriften Medborgaren) är det orimligt eller rättare osann- färdigt att beskylla den först be- rörda tidningens redaktör för att ha utspritt ryktet. 2. Dagens Nyheter gjorde inte på något speciellt sätt handelsministern ansvarig; om kaffe- hamstring skulle ha förekommit var det självklart att statsrådet varit lös- mynt. 3. Det beklagliga mellansticket på Dagens Nyheter ledarsida be- rodde på uppgifter från den nys- nämnda tidskriften, vilka då ännu icke i sin helhet dementerats av fru Myrdal. Dementin kom efter mellan- sticket och infördes med beklagande i Dagens Nyheter. Hr Rehn har alltså kommit med en rad osanna uppgifter då han jämfört Dagens Nyheter chefredaktör med biskop Helander och sökt göra affär av en snart åtta år gammal historia, där Dagens Nyheter omedelbart erkände sitt misstag.